

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ
Товариства з обмеженою відповідальністю «ПРИКАРПАТЕНЕРГОТРЕЙД»
за 2022 РІК

Організаційна структура та опис діяльності підприємства

ТОВ «Прикарпатенерготрейд» — енергопостачальна компанія, створена у 2018 році відповідно до вимог чинного законодавства (Закон України «Про ринок електричної енергії») як наслідок потреби відокремлення розподільчої та постачальної компаній.

ТОВ «Прикарпатенерготрейд» — основний постачальник універсальних послуг електричної енергії для побутових і малих непобутових споживачів, який здійснює свою господарську діяльність на території Івано-Франківської області і за її межами на підставі постанови НКРЕКП від 14.06.2018 року № 429 «Про видачу ліцензій з постачання електричної енергії споживачу» та для бізнес-клієнтів по всій території України, а також Товариство постачає клієнтам природний газ на підставі ліцензії № 816 від 15.04.2020 року.

Першочергово у своїй діяльності ТОВ «Прикарпатенерготрейд» керується потребами та запитами споживачів, пропонує індивідуальний підхід до кожного клієнта, дозволяє побудувати довгострокові, взаємовигідні партнерські відносини. Стабільність і надійність — основні принципи роботи компанії.

Для зручності своїх клієнтів компанія, завдяки кваліфікованому колективу фахівців у галузі, надає повний спектр послуг і консультацій з питань постачання електричної енергії та природного газу. Досягнення високого рівня якості обслуговування та послуг, які отримує клієнт у результаті співпраці, є головним завданням Товариства.

Наша місія — надійне постачання електроенергії та природного газу, адже енергія є стратегічно необхідним ресурсом для населення та бізнесу. Ми щодня докладємо значних зусиль аби виконати це завдання. Разом з тим компанія має і свої внутрішні цілі:

1. Забезпечити належні умови для реалізації й розвитку фахівців в умовах війни та післявоєнного стану.
2. Розвивати напрямок маркетингу з метою покращення організації та супроводу процесу утримання клієнтів і залучення нових.
3. Удосконалити процеси відповідно до системи менеджменту якості (СМЯ).
4. Модернізувати організаційну структуру відповідно до потреб ринку та підприємства.
5. Автоматизувати централізовані процеси всередині компанії та удосконалити підходи до дистанційної форми роботи.

Органи управління компанії

Вищий орган Товариства – Загальні збори учасників.

Виконавчий орган – Директор Товариства.

Наглядовий (контролюючий) орган – Наглядова рада.

У зв'язку з введенням в Україні воєнного стану, з метою якісного обслуговування клієнтів та забезпечення ефективної діяльності Товариства в нових умовах господарювання, у 2022 році поставала необхідність переформовувати організаційну структуру. Зазначені зміни відбувалися згідно з рішеннями Наглядової ради та виданих на їх підставі відповідних наказів директора Товариства.

Так, станом на 31.12.2022 організаційна структура ТОВ «Прикарпатенерготрейд» має такий вигляд:

- Управління;
- Департамент закупівлі електричної енергії;
- Департамент з розвитку;
- Департамент з фінансів;
- Департамент взаємодії з клієнтами;
- Адміністративний сектор;
- Служба охорони праці;
- Відділ з інформаційних технологій та інформаційної безпеки;
- Інформаційно-консультаційний центр;
- Відділ з постачання електричної енергії за вільними цінами;
- Відділ маркетингу

Структурні підрозділи здійснюють свою діяльність відповідно до Статуту, отриманих ліцензій, функціонального напрямку, визначеного положеннями та побудованою системою взаємодії між ними.

Центральний офіс Товариства розташований в м. Івано-Франківськ, офіси у 2022 році були присутні також в м. Києві та м. Хмельницький. Філій, наділених правом функціонування в статусі юридичної особи, в складі Товариства немає.

Результати діяльності

За 2022 рік чистий прибуток ТОВ «Прикарпатенерготрейд» склав 76 280 тис. грн., за попередній період – 1 516 тис. грн.

Формування ціни електричної енергії на універсальні послуги постачальника універсальних послуг регулюється державними органами і здійснюється відповідно до Порядку формування цін на універсальні послуги, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) від 05.10. 2018р. № 1177 (зі змінами).

Постачання електроенергії за вільними цінами здійснюється на підставі розрахованих комерційних пропозицій, розміщених на сайті компанії.

Обсяги продажу електроенергії за 2022 рік порівняно з 2021 роком зменшилися на 1%.

Ціноутворення постачання природного газу побутовим споживачам регульоване нормативними актами відповідних державних органів та не може змінюватись протягом опалювального сезону (жовтень 2021 – квітень 2022, жовтень 2022 – квітень 2023).

Тарифи для юридичних споживачів формуються щомісячно до 28 числа місяця, що передує місяцю постачання відповідно до закупівлі та аналогічних пропозицій конкурентів.

За 2022 рік збільшили кількість юридичних споживачів у 6 разів, а побутових – у 24 рази. Загалом це 127% виконання плану.

Для порівняння: у 2021 році кількість юридичних споживачів зросла у 4 рази, а побутових – у 15 разів. Тобто, динаміка росту побутових і юридичних споживачів є позитивною.

У планах на 2023 рік зберегти аналогічну динаміку, тобто збільшити кількість побутових споживачів на 65%, а юридичних на 48%.

На показники діяльності Товариства за 2022 рік суттєво вплинули такі фактори:

по-перше, у зв'язку із впровадженням нового механізму про виконання спеціальних обов'язків, внесені зміни до формування ціни на універсальні послуги, які включають весь обсяг електричної енергії як малих непобутових споживачів, так і населення, що значно підвищило відхилення величини сплати за придбану електричну енергію;

по-друге, війна внесла зміни у всі сфери життя Товариства. ІТ-спеціалісти компанії продовжують працювати над розширенням функціоналів програмних забезпечень і систем компанії для забезпечення віддаленої та безперебійної роботи;

по-третє, у напрямку постачання природного газу, монополізація ринку державними компаніями, зарегульованість тарифів окремих категорій споживачів, заборона експорту природного газу вносить свої обмеження у розвиток цього напрямку господарювання.

Стосовно доходів від основних операцій за 2022 рік, то у цьому році Товариство отримувало доходи від реалізації електроенергії та реалізації природного газу, а також від реалізації супутніх послуг. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) в цей період склав 7 976 862 тис. грн. За аналогічний період 2021 року дохід від основних операцій склав 5 182 581 тис.грн.

Робота з клієнтами. Покращення якості послуг

Уже впродовж чотирьох років ТОВ «Прикарпатенерготрейд», як і решта українських постачальників, перебуває в умовах функціонування нових ринкових моделей.

Популярним каналом інформування наших клієнтів та зворотного зв'язку з ними залишається кол-центр компанії. За 12 місяців 2022 до кол-центру споживачі звернулися 201,5 тис. разів — а це 108 дзвінків за зміну одного диспетчера.

Сьогодні онлайн-канали комунікації продовжують удосконалюватись та розвиватись. Так, наприклад в 2022 році дистанційно вирішували питання 64% споживачів. З них 38% — питання, які опрацьовувалися диспетчерами кол-центру, 3 % – через персональний кабінет, 3 % – чат-бот у Вайбері та Телеграмі, засобами електронної пошти – 21%.

Чат-ботом в Вайбері користуються 108 094 підписники. За допомогою нього можна отримати рахунок в будь-який зручний для споживача час, провести оплату, а також сконтактувати з оператором.

У 2022 році почав діяти новий сервіс – онлайн-офіс, який дозволяє обмінюватись електронними документами з постачальником. Користувачі онлайн-офісу можуть у зручний час подати заяву-приєднання для підписання договору на постачання електроенергії чи природного газу, а також надіслати звернення.

ТОВ "Прикарпатенерготрейд" – єдиний постачальник електроенергії на території Івано-Франківської області, який, на основі покладених на нього спеціальних обов'язків, здійснює надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії та природного газу для побутових споживачів.

З метою покращення якості обслуговування споживачів та для підвищення ефективності підприємства, Товариство впроваджує:

- ІТ-продукти для роботи на оптовому ринку;
- ІТ продукти для можливості додаткового контакту з клієнтом,

Удосконалює:

- новий білінг (з функціоналом діяльності в умовах вільного ринку);
- контакт-центр;
- кол-центр.

Досягнення:

- Підтвердили сертифікат ISO 9001:2015, що свідчить про дотримання міжнародних стандартів якості надання послуг, а також ISO 45001:2018 «Система управління охороною здоров'я та безпекою праці», ISO 14001:2015 «Система екологічного управління».
- Постачання природного газу перетнуло першу позначку 1 млн м³.
- Плануємо надалі збільшувати обсяги продажу електроенергії, природного газу та додаткових послуг на території України.
- Плануємо впроваджувати нові онлайн-сервіси для клієнтів.

Ліквідність та зобов'язання

Основними завданнями фінансової діяльності ТОВ «Прикарпатенерготрейд» є вибір ефективних та оптимальних форм фінансування основних процесів з метою забезпечення стабільної роботи та прибутковості підприємства. Основою виконання цих завдань є розробка перспективних і поточних фінансових планів підприємства, в яких узагальнюються його доходи і видатки за певний період (рік, квартал, місяць) та чіткий контроль їх виконання. Джерелом фінансування діяльності ТОВ «Прикарпатенерготрейд» в основному є власні кошти, отримані від реалізації послуг з постачання електричної енергії та природного газу споживачам. У разі недостатньої кількості обігових коштів для поточних потреб, Товариство залучає додаткові кошти шляхом отримання банківських кредитів. Для покращення ліквідності підприємства вживаються заходи, що сприяють збільшенню прибутку, а також оптимізації структури капіталу Товариства.

Завданням Товариства є підтримка безперервності та гнучкості фінансування шляхом використання умов кредитування, а також залучення позик. Товариство аналізує свої активи та зобов'язання за їх строками погашення та планує свою ліквідність залежно від очікуваних строків виконання зобов'язань за відповідними фінансовими інструментами.

Для управління одночасно ризиком ліквідності та кредитним ризиком широко використовується практика передоплати. Товариство використовує процес детального бюджетування та прогнозу грошових коштів для того, щоб гарантувати наявність адекватних ресурсів для виконання своїх платіжних зобов'язань.

24 лютого росія розпочала широкомасштабне вторгнення на територію незалежної України. У зв'язку із цим Указом Президента України № 64/2022 з 24 лютого було введено військовий стан на всій території України з подальшим його продовженням. З 24 лютого 2022 року було введено низку обмежень щодо роботи банківської системи в умовах воєнного стану по всій території України. Запроваджено експорт окремих соціально-важливих продуктів і сировини. Збільшився ризик кібератак на державні цифрові ресурси і на ресурси окремих підприємств.

Територіально Товариство віддалене від місць активних бойових дій. Однак, у результаті військової агресії, Товариство опинилося в нестабільному середовищі, створеному економічними та військово-політичними факторами, на які воно не може впливати. Серед них такі, що мають безпосередній вплив на діяльність Товариства, зокрема:

- багато підприємств призупинили виробництво або значно зменшили обсяги споживання;
- значне погіршення платіжної дисципліни споживачів (як юридичних, так і побутових);
- заборона вимкнення споживачів-боржників (важливий інструмент роботи з неплатниками), проект ЗУ про заборону стягнення боргу через виконавчу службу;

- ризики неотримання оплати заборгованості від споживачів, об'єкти яких знаходяться на території, де проводяться бойові дії;

- проблема розрахунків за енергоносії бюджетних установ. Казначейство першочергово здійснює платежі на потреби ЗСУ, після здійснення оплат ЗСУ покривають заборгованість заробітної плати, тільки тоді проводять погашення заборгованості за е/е, природний газ. У разі відсутності коштів у Казні існує ризик непогашення заборгованості бюджетних установ.

Забезпечити сплату зобов'язань допомагають кредитні кошти.

Інформація про стан зобов'язань по кредитах:

Види зобов'язань	Ліміт кредитування	Відсоток за користування коштами (відсоток річних)	Дата погашення
Договір про надання банківських послуг (овердрафт)	25 000 000,00	23-23,5% річних	Листопад 2023
Кредитний договір (поновлювальна кредитна лінія)	60 000 000,00	23%-23,5% річних	Жовтень 2023
Кредитний договір (поновлювальна кредитна лінія)	65 000 000,00	22% -24% річних	Серпень 2023

Екологічні аспекти

ТОВ «Прикарпатенерготрейд» здійснює діяльність з постачання електроенергії та природного газу (торгівля електроенергією (основна); торгівля газом через місцеві трубопроводи), діяльність посередників (торговців) у торгівлі електроенергією та природним газом. Діяльність підприємства здійснюється відповідно до екологічного законодавства та з намірами мінімізувати вплив діяльності підприємства на навколишнє середовище в аспектах, пов'язаних зі споживанням природних ресурсів, підвищення корпоративної екологічної культури та дбайливого ставлення до навколишнього середовища.

ТОВ «Прикарпатенерготрейд» – підприємство, яке має мету здійснювати заходи з охорони навколишнього середовища та підтримувати високі стандарти екологічного менеджменту.

Цілі у сфері екології:

- досягти раціонального рівня використання водних ресурсів;
- досягти раціонального рівня використання енергоресурсів;
- забезпечити раціональне поводження з відходами

Соціальні аспекти та кадрова політика

Середня кількість працівників та кадровий склад

За 2022 рік середня чисельність працівників налічує 241 особу, середньоспискова – 251 працівника. Фактична кількість працівників компанії станом на 31.12.2022 – 255.

Показники руху кадрів у 2022 році:

- прийнято 49 працівників;
- звільнено 56 працівників.

Причинами звільнення кадрів у 2022 році були такі, що не є складниками кадрової політики, які негативно впливають на плинність кадрів, зокрема підставами звільнення стали міграція працівників за межі України та активні бойові дії на локації проживання, що сумарно становить 50 % звільнень.

Середній показник вакансій і тимчасово вільних робочих місць у 2022 році склав 9 % від штатної чисельності робочих місць.

Добір персоналу на наявні вакансії у 2022 році відбувався за пріоритетністю заповнення вакансії та з урахуванням характеристик кандидатів (фаховий, освітній рівень, досвід у відповідній сфері тощо).

У межах чинного законодавства України та Колективного Договору, Товариство забезпечує соціальні права та гарантії персоналу, зокрема зберігає робоче місце за мобілізованими працівниками, які у складі ЗСУ захищають Батьківщину, забезпечує трудовою діяльністю осіб з інвалідністю, здійснює індексацію заробітної плати та мінімального її розміру тощо.

Порівняно з 2021 роком спостерігається несуттєве зростання фонду оплати праці 2022 року (на 3,33%). Підняття заробітної плати загалом не відбувалося, проте слід зауважити суттєві позитивні зміни у загальному фонді оплати праці частки мотиваційної складової.

Товариством у 2022 році забезпечено дотримання всіх соціальних гарантій для працівників, зокрема щодо індексації заробітної плати та її мінімального розміру, вчасної виплати та відрахувань у відповідні фонди.

Інформація про кадрову політику, спрямовану на утримання і розвиток персоналу

З метою збереження кадрового потенціалу компанії в умовах карантинних обмежень, а відтак і в умовах воєнного стану, введеного Президентом України, у Товаристві запроваджено гнучкий формат роботи для персоналу (надомно та дистанційно), забезпечено збереження робочих місць за працівниками, які з початку вторгнення на Україну країни-агресора тимчасово перебували за її межами, що стало запорукою виконання поставлених

перед колективом планових показників і забезпечило недопущення виведення персоналу у простій чи призупинення трудових відносин.

Показник фахового руху кадрів за вертикальним та горизонтальним рівнем становив:

- переведення на посади вищого рівня 27 працівників;
- переведення на умови безстрокового трудового договору 19 працівників.

Крім того, складником кадрової політики Товариства забезпечено дотримання гендерної рівності, прав і можливостей жінок. Так, кількість жінок на керівних посадах становить 81 %.

Заохочення (мотивація) працівників

Система додаткової складової оплати праці на підприємстві визначена такими локальними актами: «Про преміювання працівників за виконання показників», «Про преміювання за виконання особливо-важливої роботи (завдання, проекту)», «Про преміювання працівників за виконання важливих завдань та/або окремих доручень», «Про встановлення індивідуальної надбавки директора Товариства», «Про щомісячну надбавку за професійну майстерність» тощо. Зазначені положення регулюють вчасне матеріальне заохочення працівників за результати виконання дорученого функціоналу.

Чинна у Товаристві система преміювання працівників за виконання показників в 2022 році підрозділами Товариства переглядалась 39 разів по підрозділах та посадах, що свідчить її гнучкість та динамічність.

Мотиваційні заходи застосовуються до персоналу шляхом:

- виплати грошової премії;
- нагород і відзнак.

Окремо слід зазначити введено в дію з липня 2022 року систему Рейтингування (визначення кращих працівників з продажів), за якою 28 працівників з числа персоналу Комерційних відділень та Центрів обслуговування клієнтів Департаменту взаємодії з клієнтами отримали свої відзнаки.

Навчання та освіта персоналу

За освітнім рівнем персоналу частка профільної до фаху освіти становить 46%.

Розвиток персоналу Товариства у 2022 році забезпечено шляхом:

- підвищення кваліфікації працівників на зовнішньому (61 працівник) та внутрішньому (30 працівників) рівнях;
- адаптації на новому робочому місці (76 працівників).

Формування фахових компетенцій відбувається також у форматі залучення до заміщення тимчасово відсутніх працівників як за вертикальним, так і горизонтальним рівнями, долучення

до проектних завдань і пошуку шляхів вирішення задач, що постають перед компанією в умовах сьогодення.

Зазначені заходи стають запорукою розвитку професійних компетенцій, глибшого розуміння мети діяльності компанії, підвищення рівня залученості персоналу та відчуття власної належності до отриманих результатів її діяльності в періоді.

Охорона праці та безпека

У Товаристві постійно проводиться робота з досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища та комплексні заходи з запобігання виробничого травматизму: якісне проведення інструктажів з охорони праці і пожежної безпеки, навчання працівників, здійснення постійного керівництва та нагляду за роботою, організація раціонального режиму праці і відпочинку, забезпечення спецодягом, особистими засобами захисту і навчання правилам їх користування, виконання правил експлуатації обладнання, правильний вибір і компонування обладнання у робочих приміщеннях відповідно до норм та правил охорони праці і виробничої санітарії.

Проведено аналіз виконання комплексних заходів з досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, підвищення існуючого рівня охорони праці, попередження випадків виробничого травматизму, профзахворювань та аварій у 2022 р.

Забезпечення здорових і безпечних умов праці, зниження негативного впливу небезпечних і шкідливих факторів на працездатність і здоров'я працівників – це також завдання Товариства.

Переживаючи усі події сьогодення, як ніколи усвідомлюємо цінність людського життя і здоров'я, а також свою відповідальність за те, що відбувається довкола.

Також у 2022 році інженером з охорони праці за сприяння Мальтійської служби допомоги було організовано та проведено навчальний курс першої долікарської допомоги при нещасних випадках та надзвичайних ситуаціях.

Згідно з графіком проводилися вступні, первинні і повторні інструктажі з охорони праці і пожежної безпеки з працівниками.

Щороку формуються комплексні заходи. За минулий рік у Товаристві були поновлені аптечки для надання першої медичної допомоги при нещасних випадках, забезпечено працівників спецодягом і проведено перевірку протипожежного та технічного стану приміщень.

Було облаштовано укриття та забезпечено його всім необхідним для збереження життя працівників.

Особлива увага була приділена роботі з профілактики захворювань на грип та ГРВ. З метою попередження коронавірусної хвороби Товариство було забезпечено масками та засобами дезінфекції, а для зміцнення імунітету та захисту організму проведено імунізацію працівників.

У Товаристві за 2022 рік зареєстровано 6 випадків невинного травматизму. Аналіз нещасних випадків свідчить про те, що працівники травмуються в побуті більше через необережність.

Ризики

Для підвищення продуктивності праці, дотримання зовнішніх нормативних вимог, надання послуг із запланованим рівнем якості, підвищення ефективності управління та виконання операцій, формування та підтримки позитивної репутації, на Товаристві створена система управління ризиками. Система розроблена, впроваджена і підтримується з урахуванням ризиків і можливостей, пов'язаних із середовищем і цілями Товариства. У компанії сформоване ефективне контрольне середовище, що передбачає високу дисципліну всіх співробітників і розуміння ними своїх функцій та обов'язків.

Для управління ризиками у Товаристві постійно здійснюється внутрішній контроль. Внутрішній контроль – це процес, який здійснюється Наглядовою радою. Внутрішній контроль є безперервним і циклічним процесом у складі загальної системи управління Товариством і є складником системи управління ризиками Товариства. Система внутрішнього контролю охоплює всі напрямки діяльності Товариства, контрольні процедури виконуються постійно у всіх процесах (напрямах діяльності) Товариства, на всіх рівнях управління, зокрема це:

- забезпечення ефективності та результативності діяльності Товариства,
- збереження активів Товариства;
- дотримання застосованих до Товариства вимог законодавства і локальних нормативних актів Товариства, зокрема у процесі здійсненні господарської діяльності та веденні бухгалтерського обліку;
- забезпечення достовірності та своєчасності бухгалтерської (фінансової) та іншої звітності.

Ресстр ризиків

ОП 1 Закупівля енергоресурсів	Закупівля е.е. на балансуєчому ринку через помилкові дії працівників та / або через невчасне проведення розрахунків за закуплені/ замовлені енергоресурси, касові розриви, ручне виконання прогнозування потреби в е.р.
ОП 2 Укладання договорів про постачання енергоресурсів	Отримання збитків від Укладання договорів за відсутності повного пакету документів

	Отримання збитків від некоректного застосування тарифу (електроопалення, тариф населення, індивідуальний тариф, тариф УП)
ОП 3 Виконання договорів про постачання енергоресурсів	Отримання збитків від Погіршення стану розрахунків від бюджетних і комунальних підприємств у зв'язку із відсутністю бюджетних призначень
	Накладання штрафних санкцій через недотримання процедури проведення відключення/підключення та через недотримання стандартів якості надання послуг відповідно до вимог ПРЄЕ
ОП 4 Продаж послуги з постачання енергоресурсів	Неконкурентна ціна закупівлі е.р. в ПрЕТ, що не дозволяє залучати нових споживачів та утримати існуючих (Збільшення вартості послуги з постачання е.р.)
	Ризик втрати клієнтів внаслідок збільшення замовниками вимог до тендерної документації
ОП 5 Маркетингові дослідження та розробка нових продуктів	Ризик отримання збитку від розроблення неякісних маркетингових продуктів через недостатню кваліфікацію працівників ВМ
ОП 6 Обслуговування клієнтів	Ризик виникнення збитків через надмірну зарегульованість діяльності від контролюючих органів (НКРЕКП, Міністерства енергетики та ін.)
	Ризик виникнення репутаційних та фінансових збитків внаслідок погіршення якості обслуговування

Основні ризики, притаманні фінансовим інструментам Компанії: валютний ризик, ризик ліквідності та кредитний ризик. Підходи до управління кожним із цих ризиків представлені нижче.

Основні категорії фінансових інструментів представлені таким чином:

	31.12.2022	31.12.2021
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1 753 566	443 188
Інша поточна дебіторська заборгованість	16 051	18 985
Гроші та їх еквіваленти	32 509	56 156
Всього фінансових активів	1 802 126	518 329
Інші довгострокові зобов'язання	35 457	35 660
Короткострокові кредити банків	50 000	117 975
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1 572 643	266 164
Інші поточні зобов'язання	315 917	122 459
Всього фінансових зобов'язань	1 974 017	542 258

Кредитний ризик

Фінансові інструменти, які потенційно створюють значний кредитний ризик, у більшості включають дебіторську заборгованість, гроші та їх еквіваленти й депозити.

Дебіторська заборгованість представлена за вирахуванням резерву сумнівних боргів.

Кредитний ризик Компанії відслідковується й аналізується у кожному конкретному випадку, і керівництво Компанії вважає, що кредитний ризик адекватно відображений у резервах сумнівних боргів.

Компанія створює резерв сумнівних боргів, який є сумою оцінки керівництвом понесених збитків від дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншою дебіторською заборгованістю.

Кредитний ризик Компанії притаманний також таким фінансовим інструментам, як поточні рахунки в банках і може виникати у випадку неспроможності банківської установи розраховуватися за своїми зобов'язаннями перед Компанією. Сума максимального розміру ризику у таких випадках дорівнює балансовій вартості відповідних фінансових інструментів.

Основним методом оцінки кредитних ризиків керівництвом Компанії є оцінка кредитоспроможності контрагентів, для чого використовуються кредитні рейтинги та будь-яка інша доступна інформація щодо їх спроможності виконувати боргові зобов'язання. Компанія використовує такі методи управління кредитними ризиками:

- ліміти щодо боргових зобов'язань за класами фінансових інструментів;
- ліміти щодо боргових зобов'язань перед одним контрагентом (або асоційованою групою);
- ліміти щодо вкладень у фінансові інструменти в розрізі кредитних рейтингів за Міжнародною рейтинговою шкалою.

Далі наведений аналіз коштів на банківських рахунках за кредитною якістю згідно з кредитними рейтингами міжнародних рейтингових агентств:

	31.12.2022	31.12.2021
ВЗ		54 550
ССС (рейтинг банків знизився в зв'язку з війною)	20 717	
Рейтинг не присвоєно	11 792	1 603
Всього	32 509	56 153

Ризик ліквідності

Завданням Компанії є підтримка безперервності та гнучкості фінансування шляхом використання умов кредитування, які надаються постачальниками, а також залучення позик.

Компанія аналізує свої активи та зобов'язання за їх строками погашення та планує свою ліквідність залежно від очікуваних термінів виконання зобов'язань за відповідними фінансовими інструментами.

Обачність при управлінні ризиком ліквідності передбачає наявність достатньої суми грошових коштів, наявність достатніх фінансових ресурсів для виконання зобов'язань при настанні строку їх погашення. Керівництво постійно відстежує рівень ліквідності.

Для управління одночасно ризиком ліквідності та кредитним ризиком широко використовується практика передоплати. Компанія використовує процес детального

бюджетування та прогнозу грошових коштів для того, щоб гарантувати наявність адекватних ресурсів для виконання своїх платіжних зобов'язань.

Більшість витрат Компанії мають змінний характер і залежать від обсягу реалізації. В результаті цього і виникає більшість витрат, які безпосередньо генерують доходи для погашення зобов'язань під час звичайної господарської діяльності.

Нижче в таблицях подано аналіз основних фінансових зобов'язань за строками погашення:

	до 3 місяців	від 3 до 12 місяців	від 12 місяців	Всього
Станом на 31 грудня 2022 року	1 938 560	-	35457	1 974 017
Інші довгострокові зобов'язання	-	-	35 457	35 457
Короткострокові кредити банків	50 000	-	-	50 000
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1 572 643	-	-	1 572 643
Інші поточні зобов'язання	315 917	-	-	315 917
Станом на 31 грудня 2021 року	506 598	-	35 600	542 258
Інші довгострокові зобов'язання	-	-	35 660	35 660
Короткострокові кредити банків	117 975	-	-	117 975
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	266 164	-	-	266 164
Інші поточні зобов'язання	122 459	-	-	122 459

Ринковий ризик

Ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін. Ринковий ризик охоплює три його типи: валютний ризик, процентний ризик та інший ціновий ризик.

Валютний ризик

Валютний ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструменту коливатимуться внаслідок змін валютних курсів.

Валютний ризик Компанії низький, оскільки він не має операцій, які залежать від змін курсів іноземних валют.

Процентний ризик

Процентний ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових відсоткових ставок. Керівництво Компанії усвідомлює, що відсоткові ставки змінні і це може впливати як на доходи Компанії, так і на справедливу вартість чистих активів.

Компанія у своїй діяльності користується кредитними коштами, за користування яких нараховуються й сплачуються відсотки. Процентні ставки за користування кредитними коштами Компанії є фіксованими, а тому цей ризик не є значним для Компанії.

Інший ціновий ризик

Інший ціновий ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін (окрім тих, що виникають унаслідок відсоткового ризику чи валютного ризику), незалежно від того, чи спричинені вони чинниками, характерними для окремого фінансового інструмента або його емітента, чи чинниками, що впливають на всі подібні фінансові інструменти, з якими здійснюються операції на ринку.

Закон України «Про ринок електричної енергії» передбачає державне регулювання ціноутворення (тарифоутворення) на ринку електричної енергії на послуги з розподілу електричної енергії, на послуги з передачі електричної енергії, послуги постачання електричної енергії, які є складниками кінцевої ціни для споживача електричної енергії за «універсальною послугою». Окрім того, під час здійснення розрахунків ціни «універсальної послуги» (ЦУП) за відповідний період у відповідності до Постанови НКРЕКП №1177 від 05.10.2018 р. протягом 2021 року застосовувалась прогнозована середня закупівельна ціна на електроенергію, розрахована на основі фактичних даних (цін, індексів РДД, дельти Δ) за попередні періоди. В умовах нестабільного ринку електричної енергії та значних коливань цін при закупівлях електричної енергії для малих побутових споживачів, що розраховуються за електроенергію за ціною «універсальної послуги» Компанія несе додаткові цінові ризики, що полягають у невідповідності вартостей електричної енергії в купівлі та вартостей електричної енергії як складової ціни електричної енергії для малих побутових споживачів. Окрім того, із запровадженням фінансового ПСО з 01.10.2021 року ЦУП, також використовується у формулі для визначення вартості послуги з доступності електричної енергії для побутових споживачів. Таке регульоване ціноутворення призводить до значних коливань фінансових результатів від діяльності з продажу електричної енергії за «універсальною послугою» протягом звітних періодів, а також до значних тимчасових касових розривів.

Основними ризиками напряму постачання природного газу є:

- Монополізація ринку державними компаніями;
- Зарегульованість тарифів окремих категорій споживачів;
- Заборона експорту природного газу.

Внаслідок цього діяльність Компанії схильна до цінового ризику в частині діяльності продажу електричної енергії за «універсальною послугою» у разі негативних змін у політичному і діловому середовищі.

Управління капіталом

Компанія розглядає зареєстрований капітал і позики як основне джерело фінансування.

Для цілей управління ризиком недостатності капіталу Компанія визначає капітал як такий, що дорівнює визнаному в балансі (звіті про фінансовий стан).

Основним завданням Компанії при управлінні капіталом є забезпечення здатності Компанії продовжувати функціонувати на безперервній основі з метою одержання прибутку для засновників і вигід для інших зацікавлених осіб, а також забезпечувати фінансування поточних операційних потреб, капітальних вкладень та стратегії розвитку Компанії.

Керівництво постійно контролює структуру капіталу Компанії й може корегувати свою політику й цілі управління капіталом з урахуванням змін в операційному середовищі, тенденціях ринку або стратегії розвитку, тобто з урахуванням змін економічних умов. Протягом останніх років цілі, політика та процедури Компанії не зазнали змін.

Дослідження та інновації

Завдяки прагненню удосконалитися у 2022 році Товариству вдалося впровадити новації, що дозволили стати ближчими до клієнта. Зокрема, розроблено та впроваджено чат у Telegram та Viber з працівниками ІКЦ, де можна отримати всю інформацію та/або надати пропозиції щодо удосконалення.

Удосконалено та розширено можливості внутрішнього документообігу Товариства: подання, погодження внутрішньо-нормативних документів, контроль договірних відносин (погодження оплат і відслідкування оплат) тощо.

Працівники служби обслуговування ІТ, в період обмежених можливостей та дотримання карантинних заходів, продовжували підтримувати технічні можливості працівникам компанії працювати дистанційно, долучилися до виконання завдання з організації та технічної підтримки проведення онлайн дистанційних нарад, слухань і презентацій як між внутрішнім персоналом підрозділів компанії, так і зовнішніми партнерами, органами контролю та місцевого самоврядування.

Фінансові інвестиції

На кінець року фінансових інвестицій немає.

Перспективи розвитку

Система менеджменту якості

ТОВ «Прикарпатенерготрейд» розробило, документально оформило, впровадило та підтримує в робочому стані СМЯ відповідно до вимог Міжнародного стандарту ISO 9001, також нами отримано сертифікат ISO 45001:2015 «Система екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосування» та ISO 45001:2018 «Система управління охороною здоров'я та безпекою праці».

Дія СМЯ поширюється на всі етапи життєвого циклу продуктів і процесів – від первинного виявлення потреб замовників до кінцевого задоволення їх вимог.

Функціонування і підтримка СМЯ на підприємстві здійснюється за таких умов:

- Визначені процеси компанії, перелік яких представлений у Матриці процесів верхнього рівня.
- Визначені методи моніторингу, вимірювання і аналізування процесів.
- Встановлені методи, необхідні для забезпечення результативного управління процесами підприємства, які описані у відповідних документах процесів згідно з матрицею процесів.
- Виконується простежування, моніторинг і аналізування процесів.
- Ідентифіковані головні ризики для сталого розвитку Товариства.
- Здійснюється оцінка результативності і безперервного удосконалення процесів.

Мета впровадження СМЯ

ТОВ «Прикарпатенерготрейд» запровадило систему менеджменту якістю з метою покращення загальної результативності діяльності та забезпечення основи для сталого розвитку. Потенційні вигоди Товариства від запровадження системи управління якістю:

- здатність постійно надавати послуги, які задовольняють вимоги замовників, з дотриманням законодавчих та регуляторних вимог;
- підвищення задоволеності зацікавлених сторін;
- урахування ризиків і можливостей, пов'язаних із середовищем і цілями організації;
- здатність демонструвати відповідність установленим вимогам до системи управління якістю.

Ми готові до розвитку та впровадження додаткових видів послуг для забезпечення задоволеності наших клієнтів: впроваджувати і розвивати інформаційні технології, а також новітні комунікаційні і телекомунікаційні системи, тощо.

Новий 2023 рік ми зустріли з новими викликами – повномасштабною війною, яка торкнулась кожного з нас, без винятку. Але у цьому протистоянні ми стали єдиним цілим, сильнішими, завзятішими. І як ніколи відчуваємо гордість, що є українцями і працюємо на благо України.

Директор
ТОВ «Прикарпатенерготрейд»

Директор фінансовий
ТОВ «Прикарпатенерготрейд»

Олег ДАЦКО

Сергій ЖАРКІВСЬКИЙ